

Universitätsbibliothek Wuppertal

Auli Gellii Noctes Atticae

Gellius, Aulus

Lugd. Batavorum, MDCLXXXVIII

Ad lib. I.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1123](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1123)

niant, pluribus se probare argumentis ex verbis ipsis Agellii collectis posse gloriatur. Nempe qualibus probavit ex Heracliti verbis inficiationem tollendam. Potissimum ex iis fuit opinor, quod paullo superius legitur, *volumina commentariorum ad hunc diem viginti jam sibi facta*. Sed huic jam occurrit Salmasius, absolutis demum commentariis, ut moris est, præfationem scriptam. Demus igitur manum rebus ipsis & optimorum codicum auctoritati.

AD LIB. I.

CAP. I. *Quem scribit, ὅτιον ψυχῶν καὶ σωμάτων ἀ-
φ' ὁμοίως ἀεὶ ἐφ' ἑαυτῶν καὶ ἀπερὶ τῶ ἀγαθοῦ*] Carrio quæ
in Bussid. loco Græcorum hic mere Latina, & quidem
longe alio sensu, reperit, exposuit timide; Ant. L. 17. Ad Sal-
lustii fragmenta, quum notasset eadem in Parisiensi, confiden-
tior vetuit homines ineptissimos veterem scripturam à se primo
asseritam irridere. Ut vero in rem præsentem venit, ipsumque
auctorem recensuit, non potuit quin labasceret, & licet quatuor
scriptis codicibus in summa re consentientibus, ob leviculam
varietatem, non auctoris, sed nescio cuius ea vetusti literatoris
esse decerneret. Ego quatuor istis addo quatuor, in quorum uno
est, *Plutarchus in libro, quem de Hercules, quantum inter homines
fuit, animi corporisque ingenio atque virtutibus conscripsit*: in
altero: *Plutarchus in libro, quem scribit de Hercules genealogia,
quantum inter homines fuit, animi corporisque ingenio*: in tertio,
*Plut. in lib. quem de Hercule scribit, quantum inter homines animi
corporisque ingenio atque virtutibus intersit conscripsit*, rite: in
quarto, *quem scribit G. quantum inter homines*, &c. Non temere
est conspirare tot codices, & in his valde bonos. Et quæ varietas
est, ea mihi confirmat ab auctore hæc verba, ut sana sunt, pro-
fecta esse, & captum librariorum literatorumque ante quadrin-
gentos annos excessisse. Sunt autem vel, ut primo loco ex
Rottendorfsiano ea posui, vel ut in binis apud Carrionem est,
de Hercules quali inter homines fuerit animi corporisque ingenio.
Sermo uterque non publici saporis, & prorsus decens nostrum,
tum ista, tum qua parte *animi corporisque ingenio legis* Alterum
est veteris Poëtæ apud Ciceronem 1 de Inventione: *Nam si
veretur, quid eum accuses, qui est probus? Sin inovereculum animi
ingenium possidet, Quid eum accusas qui id parvi aut titu aestimet?*
Alterum habet Sallustius in oratione Cottæ: *Atque ego, cuius
etati mors propior est, non deprecor, si quid ea vobis incommodi
demitur; neque max ingenio corporis honestius quam pro vestra sa-
lute*

late finem vita fecerim. Quae Sallustii videtur etiam ob oculos habuisse Appulejus, cum scriberet de dogmate Platonis: *Adhac ei (mundo) attributa est perpetua iuventus & inuoluta valetudo: eoque nihil praeerea extrinsecus est relictum, quod corrumpere posset ejus ingenium.* Ipse hoc libro cap. 9. *conjectatione quadam de oris & vultus ingenio.* Super omnia notandum, ubi vulgo legebatur, *longitudinisque Hercules praestantia*, omnes omnino scriptos, etiam Carrione teste, & primam editionem pro *Herculis* praefere *ejus*; in quo ille multa & inania verba profundit: sed id argumentum certum est in superioribus verbis hujus ipsius capitis, non lemmatis tantum, factam mentionem *Herculis*.

Cap. 2. *Longis ambulacris & mollibus*] Sic Plinio lib. 2 epist. 3 *illa mollis & tamen solida gestatio.*

Adium posticum refrigerantibus] Utrum *ambulacris* an *lavaris*? dein quare *posticam* potius quam alias partes? Ocius scribe ex Fulviano & Rot. *adium positum refrigeranti.* Ovidius 4 *Factor. Trinacris à postu nomen adepta loci.* Tacitus 4 ann. *Dalmatiam, quae postu regionis à tergo illis.* Et alludunt huc Carrionis codicum *ludibria, positicum refrigerantis & posticum refrigeranti & post refrigerandi.* Lincolnienis quoque ac Schefferi, *refrigeranti.*

Aquis undique canoris atque avibus] Lipsius distinguit, *aquis undique, canoris atque avibus*: & cum sic priscos eam quoque copulam locare solitos monuisset, Notet, inquit, & imitetur *iuventus* 2 *Elect.* 19. Caveat potius. Omnia enim, quibus id probare se postulat, fucata sunt. Lib. 19, 1 & 9 nullus ita, ut ille voluit, nostrorum codicum. In lege *Mamilia*: *municipibus iis. in. quorum. agro id. factum erit.* Florus quoque 2, 6 ex melioribus libris restitutus: *quod in bullis singulisque annulis.* Quare autem, *aquis undique canoris atque avibus*, non queat intelligi, ut sit, & *aquis & avibus canoris*? an unda labunda sonans non potest dici *canora*? Ego tamen, quia satis praedicavit *lavacra*, malim: *auris undique canoris atque avibus personante.*

Κυελδόνους, ή συχάζονους, σωείους] Felix auxilium, quod nostro tulit Rutgerfius 4 *Var.* 11. *Arrianus* 2, 18. *Κομψόν συφισμάλιον έλυσις πολλα ήμψόπερον & κυελδόνου.* Et mox: *πύτο μρ ήδη το σέφισμα υπέρ τ ψυδόμενον, υπέρ τ ή συχάζονα.* Et sequenti: *Ανίπατς ου μόνον έν τούς ωει δυιατών, άλλά και υπ' ιδίον έν τούς ωει κυελδόνου.* Apud *Lucianum* βίαν *πράσει* ait *Chrysippea Vita*: *θάρρε, και άλλα γάρ σε διδάξαμαι ήμμοσιώτες.* *Αγρ.* πύ ποια; *Χρυσ.* τ ήρίζονα, και τ κυελδόνου ή τ έγκελυμρόν. *Η συχάζονες λόγοι,* inventum *Chryssippi*, quibus *acervum soriticum* circumscribere & in-

& inhibere tentavit: duosque de illis libros eum scripsisse testis Diogenes Laertius. Cicero 4 Acad. *Placet enim Chrysippo, cum gradatim interrogetur, verbi causa, tria pauca sint anne multa, aliquanto prius quam ad multa perveniat, quiescere. id est, quod ab illis dicitur ἡσυχάζειν.*

Officiaque earum confinitiva aut contraria] Sic Carrio ex uno Buslid. Sed neque officium confinitivum neque ipsa vox placere potest. Edebatur antea: *officiaque earum confinia aut contra.* Membrana Rottendorfia & Schefferi addunt conjunctionem, *earum & confinia.* Scribe igitur, *officiaque earum & confinia, ut & contra, morbos vitiorumque fraudes.* Sed G. Ranchinus 1 Var. L. 3 trajicit, *vitiorumque labes ac p. animorumque fraudes;* quia sit locutio inaudita *fraudes morborum ac vitiorum.* Imo non est inaudita, si cogites sæpe veteribus *fraudem* idem omnino esse quod *malum* vel *incommodum*: ut in illo, *ne cui fraudi sit, & incidere in fraudem & sine fraude esto, & similibus.*

Nulli esse magis ea omnia explorata] MSS. & vet. edit. *nulli esse ulli magis ea omnia.* Schef. *nulli esse quam illi.* Omnia vox in Stephanica invito Carrione, qui de loquendi ratione se alibi dixisse ait. Censeo Gellium scripsisse: *nulli esse uni magis ea omnia explorata.* Ut nemo unus & alii & noster 18, 5. *nemo unus veterum literarum diligens.*

Ut hujus plurimus mos fuit] Sic Carrio è Buslid. Vulgo, *cujus plurimus ei mos fuit*, quod è Pal. refert Gebhardus 1 Antiq. 2. Rot. *ui plurimus ei mos fuit.* Forte: *ut plurimus ei mos fuit.*

Se in theorematibus &c. oblectantes] Sic Carrio ex uno Buslid. nisi quod Antiq. 3, 17. *seque in theor.* in Notis *sed se in theor.* Olim erat: *sed theorematibus &c. dilatrantes.* Gebhardus *deblaterantes.* Fulv. *deblaterantes.* Rottend. *sed theorematibus tantum nugalibus &c. deblaterantes.* Buslidianus quoque *theorematibus*, ut in Antiquis notavit Carrio. Scribe igitur: *neque opera proba, de theorematibus tantum nugalibus & puerilium isagogarum commentationibus deblaterantes.* Verbum *Deblaterare* exstat 9, 15. Priscianus auctor est Ciceronem quoque *toxeumatis, peripetasmatis, emblematis* in pluralivo dixisse. Et noster *poëmatibus* 9, 9 & 12.

Ανανάγκης] Fulvianus: *ἀνανάγκης*] Quo verbo & Arrianus utitur 1, 17. *αἰσῶν ἄρσεν ἔχεις ἀκώλυτον φύσει καὶ ἀνανάγκησιν.* Et mox: *τὸ αἰσῶν ἄρσεν ἔχεις ἀκώλυτον ἀνανάγκησιν, ἀπειροπόδιον, 2, 19. ἀποτελέσει ὑμᾶς ἀκώλυτους, ἀνανάγκησιν, ἀπειροποδίους, ἐλασθέρους, δισθῶνους, δίδαμογῶνους.* Lib. 3, 3. *καὶ ἰδὼκεν, εἶον εἶχον αὐτῶς, ἀκώλυτον, ἀνανάγκησιν, ἀπειροπόδιον.*

Δέ γε μοι σὺ τῶς θεῶς ἀπὸ πάλω] Sic quidem & apud Arrianum. Sed

Sed Regius monstrat aliquid vitii subesse: λέγε μοι τὸς τὲς σοὶ ἀποσώλω. Scribe: λέγε, μὲ τὸς θεῶς μοι, ἀ πρῶτω ἐλεγε. Eodem spectat, quod ex suo notavit Carrio: λέγε μοι τὸς θεῶς σοὶ πρῶτον.

Cap. 3. *Capitali perdendus*] Sic Carrio, cum in libro unico, unde Canterus hanc partem sectionis hujus vulgavit, esset *capitalis*; miratus tamen & ipse genus loquendi, suspicatusque excidisse vocem *sententia*. Alii advocant ut priscam scripturam, *capiti perdendus*: quod si est, quid propius promptiusve, quam *capitis perdendus*, Plautino sermone? *Afinar. 1, 2. Capitis te perdam ego & filiam. Bacchid. 3, 3. Egone illam mulierem Capitis non perdam? Milite. 2, 4. quem pol ego capitis perdam.*

Præstabilis homo sapientia] Sic ex duobus Carrio: etsi fateatur non suppetere sibi exempla hujus locutionis, *præstabilis aliqua re*; sed & *præstabilior* & *præstabilius* frequenter dixisse veteres, *præstabilis* vix unquam. Quod ne quem sollicitum habeat, Cicero lib. 2 de Oratore: *Sumende autem res erunt aut magnitudi- ne præstabiles aut novitate prima aut genere ipso singulares.*

Et in qualibus & in quibus causis & quemnam adusque modum] Fulv. Reg. Rott. *& in qualibus causis & quemnam ad modum.* Ut & nonnulli apud Carriorem.

Pensim atque enucleate] Et hoc ex uno Buslid. Alii & olim vulgati, quibus: cum nostri, *penscinate atque enucleate*: Et possis putare hæc ἰσχιόπια & composuisse, ut paulo ante *strictim atque cursim*.

Quatenus quoque sine] Error operarum Stephanicæ, ut obstat Carrio: nam præter unum, quem tamen ille sequendum non putarat, omnes, ut & vulgati, *quaque fini*.

Δεῖ με συμπεῖν] Carrio notat alios dare μέγε βωμῶν. Fulv. & Regius justum faciunt trochaicum: Δεῖ μὲρ συμπεῖν τοῖς φίλοις, ἀλλὰ μέγε τῶν θεῶν.

Theophrastus autem quo dixi libro] Sic ex Buslid. Carrio, cum esset vulgo, *in eo quem dixi libro*. Rottend. *in eo quo dixi*. Suspicor, *Theophrastus in quo dixi libro*. Vide obser. in Ecclesiast. cap. 17 extremo.

Lacuna fama imminentis parturam amico utilitatum ratione] Quid sibi voluerit Lipsius, cum *laciniam* maluit, quasi duriter dicatur *lacuna solidari*, non *lacinia*, 2 *Elect. 3*, haud exputo. Quin *laciniam solidari* quid sit, Romanum hominem scisse arbitror neminem: at *lacunam solidare*, quis dubitet esse quod Ciceroni & Varroni *lacunam explere*, Palladio *lacunam sarcire*? Plinius lib. 11 cap. 27. *Perfracta* (ossa capitis) *non queunt solidari*. Lib. 24, 16. *bovm nervos abscissos vomere solidari ea rursusque jungi*. Ut & lib. 30, 13 loquitur. Lib. 35, 6. *spumam maris*

maris esse dicunt solidatam cum limo. Enochius in vita S. Antonii: planari ardua, solidari scissa, pendentia non timeri. Minuentis habet aliquam speciem, & Carrionis etiam in mentem venit. Sed Fulv. Regius, Rottendorf. Lincoln. lacuna fame munimentis partarum amico utilitatum solidatur: nec aliter quintus apud me, nisi quod lascivia: omnes sine ratione, quod & Carrio suis in nonnullis queri annotat. Eam scripturam jam produxit è regio ad Solinum Salmasius. Quid autem τὸ munimentis? In hujus vocabuli significatione aliquid novasse noster, aut secutus auctores, qui non exstant, videtur. Satis notum est munire viam. Appius apud Ciceronem pro Caelio: Ideo viam munivi, ut te eam alienis viris comitata celebrares? Suetonius Julio: viam munire à mari supero per Appenninum dorsum ad Tiberim usque. Sic Livius munire rupem pro perviam facere. Hinc munimenta dixit pro impensis, quarum, ut canit Statius, injectu solidantur & muniuntur viae. De quibus idem: Et alio Egestu penitus cavare terras, Mox haustas aliter replere fossas, Et summo gremium parare dorso. Inde transtulit noster.

Id primum illo, quod honestum nobis est] Quam commodum hic τὸ primum? Cogitabam aliquando: id primum, illoque quod honestum. At Reg. & Rott. Id præ illo. Recte, nam ea particula interdum & comparationis est. Ut cum Plautus in Curcul. omnium unguentum odor præ tuo nautæ est. Menæch. Solem vides: Satin ut occacatus præ hujus corporis candoribus.

Parva lamina auri] Reg. & Rot. lamina. Ut semper optimi libri historiciæ naturalis Plinii.

Ὅν αἰδ' εἶπε τὸ τῶ τῶ γένη] Fulv. Reg. Schefferi: τὸ γένη. Forte, εἶπε π τῶ γένη. nisi malis, εἶπε τῶ γένη πικρὸς ἔργον. Neque intelligitur satis vulgo. Haud satis novi, inquit, numquid ejus quod in genere ac totum majoris pretii est, si pars definit cum alterius certa parte conferatur, tamen etiam præoptanda sit. Non enim (verbi gratia) ut aurum æri præstat, ita tantillum quoque auri magno æris ponderi compositum plus valebit: sed aliquid momenti ea in æstimatione facient copia & modus.

Tempestivius, laxato paulum permissoque] Carrionis quidam, tempestive lassato Fulv. Reg. Rot. tempestive laxato. Scribe: hujusmodi indulgentiam gratia tempestiva. Statius 2 Thebaid. Ἐσφύλα μαῆστις Tempestiva genis posuit. Statim legendum, laxato paulum remissoque, utcumque libri permissoque: nam quod repugnat Carrio, & vocis notionem notare jubet, est in eo errore, quo imbut complures Cujacius: Vide 4. Obfer. 2.

Παρεῖ τοῖς ἀνθρώποις τὸ ὄντα εἶναι] Regius, τοῦτο εἶναι. Fulvianus, τὸ γένη. Parum interest. Sic autem distingue: ἡ ἕξις

πάντων χάρις ἀπὸ τοῦ ἀσπράτου, τῆς ἐπι, ὑφ' ἑαυτοῦ ἀνεκείας ἐς
 Νου.

Officiorum existimationes] Latatur hoc Carrio. Ego quoque alibi hoc vocabulum defendi: sed hic malo cum editis & scriptis nostris *astimationes*. Equidem *existimatio* interdum est sensus, sententia, iudicium, & facultas illa mentis, per quam de re opinamur vel iudicamus, & eam vel magni vel parvi facimus: sed pro taxatione, indicatione pretii, compositione rerum, ut intelligatur quid anteferendum, quid posthabendum sit, non puto *existimationem* dixisse veteres. Sic apud Iustinum lib. 12, 6. *in ira locum successit existimatio*, rectè se habet: & ne ferò quidem *astimatio*, quod de Bongarsii consilio subiecerunt. At ubi Cicero ait *astimationem census*, aut *prædia in astimationem accepit*, aut *astimationem litium*, insanum puto de *existimatione* ibi surroganda cogitare.

Causa differendi magis disputandique] Fulv. Reg. Rot. Scheff. *cum discernendi magis disputandique diligentia quam cum decernendi sententia atque fiducia*. Nec rò *differendi* patitur, quod mox sequitur *differuit*: etsi pro eo Reg. & Rot. *servitute*: quod monstri instar: sed tamen majorem partem ejus verbi & in corrupto agnoscimus. *Discernendi*, inquit, id est, separandi & distinguendi, quæ misceri non debent, & vulgo ab indoctis miscentur, ac pro iisdem putantur. Vide 3 Observ. 13.

Causas scientiæ, corporum varietates, disceptationumque differentiam ignorantes] Nihil meo iudicio vexatius: & tamen omnes sine offensione transeunt: nisi quod illud pro *dissertationumque ac differentiarum*, cum in scriptis haberet *differentias*, fecit Carrio. Ego vero nec *causa scientiæ*, nec *corporum varietates* quid hic faciant, hilum video. Unum video *ignorantes* illos auctorem non inculcasse. nam quum de his dici putes aliquid eos non capere, hoc non capere ille nequaquam de personis, sed de rebus pronuntiavit. Quid enim censēs non capi? *præceptum*, quod in prima parte tractatus istius desideraverat. At id præceptum omnino dari non potest: adeo non verendum est, ne, si detur, desit, qui capiat. Est aliquid sensum deprehendisse: verba si tractavero violentius, at occasionem mollius ea tractandi acutioribus præministrabo. Reg. & Rot. habent *varietates discriminumque ac differentiarum*. Hoc voluit dicere: *quoniam profecto causarum, personarum, temporum varietates discriminaque ac differentie directum atque perpetuum distinctumque in rebus singulis præceptum, quod ego nos in prima tractatus istius parte desiderare dixeram, non capiunt*.

Intra modum tantum coercuit] Carrio non male ut & Scheff. feri

feri membrana: *intra modum tamen.* Reg. & Rot. *intra modum cautum coëruit.*

Hac, inquit, fini ames, tanquam forte fortuna ofurus] Hoc est, coufque ames, ita te des dedasque amico & in potestatem ejus venias, ut latere tecto inde discedere saluusque & honestus esse possis, si quando te ille amare desinat: sic persequare inimicitias, ut non reddas inexpiabiles, & tuto possis cum adversario in gratiam redire. Exemplum insignè præbet hic locus, ut superioribus seculis, homines, ut tempora ferebant, doctos in emendandis, quæ librarii rudiores in scriptis antiquorum peccassent, conatus destituerit: utque libri veteres ab ipsis, qui eos iuvare volebant, mangonizati sint. Puteani codex apud Carrionem: *Hac, inquit, finiam ex tanquam f. f. o.* Proxime hunc Rottendorffianus: *Hac inquit finiam & tanquam f. f. o.* Vides per indoctos, sed fidos & quod invenerant sine dolo imitatos, scriptores *in fini ames* male divisa esse, corrupta etiam una litera, sic ut ex illis fieret *finiam ex* vel *finiam &*: in quibus etiam vides quam leve censorium opus foret pudentem censorem gesturo. At ecce sarcinatorum probum & suendi centonnis gnarum, qui & mutare, & quasi aliquid deesset, supplere hæc ausus est in Buslid. hoc modo: *Hunc, inquit, amorem ita finiam, tanquam forte fortuna positurus.* Teneo falsum manifestarium. Qui miraretur, quid sibi veller, *Hac, inquit, finiam,* neque aut sciret *hac fini* elegantius esse, aut suspicaretur *in am* esse partem *in ames*, interposuit (ut fere tum solebant addendo & infulciendo curare) *amorem ita*: quorum alterum vocabulum materia, alterum *in am* videbatur perere: priori aptandum fuit *Hunc* pro *Hac*. Idem mango ex *Hac itidem tenus oderis* (quod perpauillum modo excedit quotidianas loquendi formas, & ideo displicuit) fecit *Hoc odium ita ut te nunc oderim*, satis affinis & propinquis literis, ut liquido appareat, qui hæc concepit, ab illis ductibus quantum posset minimum recedere voluisse. Carrionem, qui primum hæc quasi apertius elegantiusque dicta laudaverat, derisus æmuli tamen saniora sentire compulit. At quam fistula pastoritica dignus, qui mangonio improbum novo mangonio interpolavit expatratque: *Hunc amorem ita ineam, tanquam forte fortuna ofurus: hoc odium ita, ut te nunc oderim fortassis post amaturus.* Et tamen inventus est clitellarius, qui carduis hisce velci gauderet.

Καὶ συνεπάρατος Φιλίας καὶ ἀπεχθείας.] In Fulv. & Regio & Schefferi non est posterior copula. Fulv. *Φιλία.* Forte: *τομέζων ἐξ ἀνάγκης ἐπιμελεῖν καὶ συνεπάρατος Φιλίας ἀπεχθείας.*

Cap. 4. *Curiose spectabat, aut videntes]* Hiæ indecore oratio.

tio. Quare scribe cum Reg. & Rott. *spectabat, & aut virtutes.*

[*Judicium factum examissim*] Quis non delectaretur vocabulo, si certa ratio id auctori assereret. Scripti & editi omnes, ad *amissim*: quod ex mera Carrionis conjectura mutari anceps & incivile est. Varro lib. 2 de re rust. 1. *Si, inquam, numerus non est ut sit ad amissim, ut non est, cum dicimus mille naves iisse ad Trojam, centumvirale esse judicium, Noster: 20, 1. talionem in eo vel ad amissim aquiperarent.*

Cap. 5. *Gestumque in agendo histrionicum*] Tres, *bistrionum*. Forte, *histrionum*.

[*Demostenen tradant vestitu sincero*] Reg. Lincol. Rot. *traditum*. quali vellent traditur. Dein lectum ante Carrionem, & *vestitu ceteroque cultu corporis*. Quod ex Pal. refert Gebhardus, 1 Ant. Lect. 2, & rogat: Quid est *vestitus sincerus*? Nempe pluribus id adjunxerunt veteres, quam nunc vulgo solemus. *Sincerum purum*, ut Donatus ad Terentium interpretatur, sine labe, sine macula. Sic *porci sinceri* Plauto, qui probatae possint fieri hostia: eidem *corium opere faciundo optimum & sincerissimum*: Ovidio *corpus sincerum sine vulnere*: Lucretio *sincera membra illaesa*. Quærit etiam an non satis sit *nitidum*? Id vero ad vestitum non pertinet, sed ad alium cultum corporis: quod intelligere potuit ex eo ipso, quem apponit, Ciceronis loco: *pexo capillo nitidos & imberbes aut bene barbatos*. Sic Plauto *nidiusculum caput*.

[*Hinc etiam ἡμψή illa χλαυίς*] Rot. *hinc eita*. Reg. *Incerta ἡμψα*. Lege *Hinc certe ἡμψή illa*.

[*Parum vir, ore quoque*] Et hic copulativa excidit. Reg. & Rottend. *parum vir & ore quoque polluto*.

[*Compellationibusque probrosis*] Sic & ex antiquis editis & ex omnibus membranis se restituisse ait Carrio, cum legeretur, *appellationibus propositis*. Alterum fert Lipsius: de altero, *Substituant, inquit, probrosis*; ego ex scripturae tramite, *prope Ofiss*, 2 Elect. 3. Nimirum leporem veteris conjecturae tacitus perdere non potuit: nam, ut Carrio dixerat, nostri quoque, ut & Romana editio, aut prima aut in primis, plane ac sine dubio, *compellationibusque probrosis*.

[*ἄμισθον, ἀναφροδίτην, ἀπεσδιόνυσον*] Ita est, codex Regius: *ἄμισθον, ἀναφροδίτην, ἀπεσδιόνυσον*. Medium firmat Vaticanus, nec tertio indubito. Neque tamen præcise *ἀπεσδιόνυσον* accipio, qui aliena rei ac tempori & non *ἔκστασι* loqueretur, quique extra causam, quæ agebatur in alienam vitam moreque inquireret. Id enim sic faciebant causarum patroni omnes, ut quæ in adversarios, & qui illis aderant, invidiam conflare possent,

sēnt, arriperent. Tria hæc unum significant rusticum, inficetum, inelegantem, inhumanum. Nam doctum quis negabit Torquatium fuisse? Ἀμύσθου tamen, hoc est, remotus ab ea suavitate morum, quam efficit didicisse fideliter artes; quam Justinus ait Alexandro ingeneratam *Græcorum literis*; qua præditi sunt οἱ παῖς καὶ εἰσὶ τῶν Μύσῳις ἀναμύσθοντες. Eam hic & Μύσῳι & Ἀφροδίτῃ & Διόνυσῳ significant. Sic transfert τὸ ἀμύσθον pro inepto vel ingrato Plutarchus 4 συμποσ. quum suam dicit κρηνοδείλῳ καὶ αἰλέῳ τὴν ὄψιν οὐκ ἀεπώτερον, ἢ τὴν φύσιν ἀμύσθότερον. Ἀναφροδίσει quoque, non quia viri munia nonungeretur, sed quia nihil habebat de illis, quas Lesbia Catulli

Omnibus una omnes surripuit Veneres:

quia illi deerat ea comitas & facilitas, quam præcipiunt Artis amatorix duo libri, & non magis amatorem hominem quam petiorem & ambitiosum, & quem nunc vocant Politicum formant: ut Horatio *Fabula nullius Veneris*. Item ἀφροσδιόνυσου, qui nihil ad Liberum: Liberum proprie ipsum, quem Semeles filium fecerunt, intelligo. Sic Plutarc. 4 συμποσ. Οἱ μὲν ἢ καὶ τὴν Ἐσβεβάτων εἰς τὴν μὴ πινυάπειν ἀφροσδιόνυσον εἶναι. Quem vero Bacchum? nempe Apollinis prope σύνθεον & contubernalem in Parnasso, quem Poëtæ invocant ἀοιδῆς ὑποθήτορον, & in cujus tutela sunt οἱ Διόνυσου τεχνίται κἀλαῖστε, qui & Μουσὸκόλαες. Sic ἀμύσθον & ἀφροσδιόνυσον conjunxit & Plutarchus 1 συμποσ. πέμψω ἢ καὶ τὰ λοιπὰ ταχέως, ἀντὶ τοῦ δόξῃ μὴ πινυέλωσ ἀμύσθου μηδὲ ἀφροσδιόνυσου εἶναι.

Cap. vi *Ad matrimonia adhortaretur*] Et nostræ, ut Carriōnis membranæ, hortaretur.

Non oportuisse neque de molestia] Turbat orationem τὸ *Neque*: quod si retinemus, τὸ *oportuisse* etiam ad sequens membruna ejus pertinet, quo tamen nisi inepte non potest referri: sive malis, ut edebatur, *neque adhortari magis quam dissuadere absterreque*; sive ut reddidit Carriō, *neque adhortari id magis esse quam dissuadere absterreque*. Priori modo foret, non oportuisse Metellum neque confiteri neque adhortari magis quam dissuadere: cum res exigeret, non oportuisse neque confiteri neque dissuadere magis quam adhortari. Posteriori modo acciperes, non oportuisse neque confiteri neque oportuisse id magis esse adhortari, quod rursus ineptum & intolerabile. Ergo fidenter inducimus eam particulam, & quidem Rot. quoque & Lincoln. ac Regio jubenibus. Quietiam, *adhortari magis esse*, eo ipso alludentes ad τὸ *magis id esse*, quod fuit in duobus apud Carriōnem.

Si modo verisimiles sunt] Reg. & Rot. *si veri modo similes sunt.*

Destitutum atque impugnatum relinquat] Quid est *impugnatum*? an haud oppugnatum? At non ea vis verbi. Præterea in mala causa magis præcavere tempus quam ulcisci. Lege ex Regio: *destitutum atque impugnatum*. Cujus verbi si nobis exemplum deest, at non defuisse Gellio certum habeo: adeo non insolens ad aures accidit. *Impurgabile* dicit Ammianus lib. 22 *impurgabile crimen excusari posse existimans*.

Si pergimus errare, suis bonis nos] Plenius hoc quidem uno in Bullidiano, sed antiquius mihi & magis censorium videtur, quod nostri & omnes ante Carrionem: *At parentes si pergunt errare liberi, bonis exheredant*. Quod etiam ex Pal. laudat Gebhardus 2 Antiq. 1. 20.

Nisi errationibus finem faciamus] Ne hoc quidem ex uno codice inductum placet præ altero: *nisi malis rationibus finem faciamus*. Nam & ratio, pro eo, quod agitur vel instituitur, & mala ratio pro peccato exquisitè dicuntur, & non possunt à quoquam subjecta videri. Sic Terentianus Demea: *Vosstram nequeo mirari satis rationem*: Et respondet Syrus: *Est hercle inepta*. Idem Demea: *ne nimium modo Bona tua isti nos rationes, Micaeo, Et tuus iste animus æquus subvertat*. Et quemadmodum *optima & honesta sunt rationes*, quæ appellantur apud Ciceronem, sic etiam sunt mala. Actione prima in Verrem: *quoniam pugnare contra me instituisti ex istius tempore & causa malitiose, necesse est istiusmodi rationi me aliquo consilio obistere*. Tua ratio est, ut secundum binos ludos mihi respondere incipias; mea, ut ante primos ludos comperendinem. Ita fiet, ut tua ista ratio existimetur acuta, meum hoc consilium necessarium. Cum dicit, *Tua ratio est*, significat, tu hoc agis: similiter cum, *Mea ratio est*, vult, ego autem in hoc sum: tum, *tua ista ratio, id quod tu agis, motiris*. Et sic apud Tullium centies, quod tamen perpauci observant, vix quisquam scit imitari. Sic quamvis in alia re, l. 40 pr. D. de Statuliberis: *quam ea, quæ mala ratione reliquatus est, quod furatus est, reposuerit*. Horat. 2 Sat. 6. *feci ratione mala rem*. Contra Seneca de benef. 4, 17. *Dic enim cuilibet ex istis, qui rapto vivunt, an ad illa, quæ latrocinii & furis consequuntur, malint ratione bona pervenire?* Alconius Pedianus in Divin. *Quasi ex nulla parte bonam rationem defendendi habeat Hortensius*. Et in lib. 1. *Destruxisse cum cæperis, mala ratio: est enim inconstantia & mutatio quedam in deterius*.

Idem deos propitios esse] Fulv. *His demum*.

Cap. VII. *Ubi neque noti essent quo venerunt*] Rot. & Regius, *noti essetis quo*. Scribe, *neque noti esse sis quo venerunt*: ut legitur apud ipsum Ciceronem 5 in Verrem 65. Tà ubi nostri, perinde ut Carrionis, veteres libri ignorant.

Vide

Videbatur compluribus] Ita MSS. & recte sic editum invito licet Carrione. Mancinellus olim adversus Vallam disputavit *quam plures* Latine dici, usus verbis Ciceronis 5 Tusc. 21, & auctoris ad Herennium 2, 1, & Senecæ epist. 78. quibus omnibus locis nunc è melioribus exemplaribus *complures* habetur. Idem puta factum illis, quæ ex Plauto, Cicerone, Cæsare, Plinio minatur Carrio. Gebhardus quoque 1 Ant. Lec. 6 reducit *quam pluribus*, idque confirmat Sallustiano: *ut illi quam plurimi deberent*. Si Vallam inspexisset, sciret, quid inter ista sit discriminis.

Debuisse enim scribi non futurum] Omnes etiam nostri, non modo Carrionis: *scribi putabant*. Sustulit ille hoc verbum auctoritate verustissimæ editionis. Potest fieri, ut & aliis videretur pulcrius, quod ipsi: Romana tamen, ut scripti. Qui si sancirent illam non insuavem sermonis breviter, primus assentiret: nunc editi unius auctoritas tanta mihi non est, ut innovare quicquam velim.

Menda sua illudebant] Vidit Carrio membranas, in quibus erat, *illudiabant*. Qui de mera conjectura Plautinum *examissim* inculcare ausus est, cum nunc certe tempus erat imitatore Plauti agnoscere. Pœnulo 5, 4. *At tu hercle alludiatu*. Sticho 2, 3. *Quando adbibero, alludiabo*. Hic friget homo bonus, caufatus, plures in istis membranis fuisse *mendas*, & præcipiens cum magna cautione scriptis utendum. At tu scito in duobus emendatissimis, Regio & Rott. *illudiabant* legi, idque auctoris nostri esse, ut quod optima lege. Lincolnienfis quoque *illudiabant*.

Nullum esse in eo verbo neque mendam] Fortassis in hoc conjuraverint Carrionii libri: at nostri *mendum*: neque aliter procedit oratio. Statim Rot. Lincoln. & quintus apud me, *probe ac vetusto*. nec spreverim.

Impromiscuum est] *Impromiscuum* ex optimis optimorum librorum exemplaribus fecisse ait Carrio, in quo nostri optimi ei non subscribunt. At quo illi nostri juvant hunc sermonem, mutus Carrio. Ambo enim *ablegant* est. Et sufficit sane: *sed verbum est indefinitum*, quod Græci appellant *ἀπρόσμετρον*, neque numeris neque generibus præserviens, *sed liberum undique & impromiscuum*.

In centesimo quinquagesimo quoque Quadrigarii annali libro] Hoc ex Buslid. irreperere passus est Carrio, cum legeretur: *In Q. quoque Quadrigarii tertio annali verba*. Sed in Notis monuit Gellium lib. 3 cap. 3 commemorare, eam fortitudinem tribuni Q. Claudio Quadrigario descriptam annali tertio: nec se comperisse tot annales libros cum composuisse: eoque numerum Buslidiani

corruptum jure suspicari, & vulgatum suo loco manere jubere. Regius & Rottendorffianus: *In Cl. quoque Quadrigarii tertio annuali libro verba haec esse dixit.*

Et benefacturum] Notat Carrio in altero Puteani τὸ *bene*, in altero hoc totum deesse. In nostris quoque non comparet τὸ *bene*: & merito: non enim *benefacturum* una composita voce, sed binis simplicibus *bene facturum* dixisse Quadrigarium accepit Gellius: itaque, ut cæterorum exemplorum singula tantum verba, ita hic quoque unum *facturum* repetit.

Neque in tempora distrabitur] Hoc ab Aldo, cum Ro. & Venetiis omisissent tres voces priores, pro quarta dedissent *distrabitur*. Regius confirmat Aldinum. Rot. & Scheff. *neque in personas neque in tempora neque in genera distrabitur*, Verum tamen est modi hujus tempora distingui & ea, de quibus hic agitur, unam tantum habere Ἐμέλιον significacionem: quo argumento delenda esse τὰ *neque in tempora* colligit Phil. Rubenius Elect. 2, 17. Immo diu ante illum Petrus Mosellanus.

In ejusdem M. Tullii Ciceronis oratione] Reg. Rott. Lincolnensis, Schefferi conspirant in abolendo cognomine Tullii: neque amplius habent, quam, *in ejusdem M. Tullii oratione.*

Plautus verborum Latinorum elegantissimus] Merito rejiciunt Carrio & Stephanus illum, qui, quasi aliquid deesset, inseruit *conservator*; sed non debebat Stephanus & istis offendi atque conjicere *diligentissimus* aut *eligentissimus*. Nam τὰ *verborum Latinorum* accipienda sunt, ut Cicero Terentiusque solent dicere *caterarum rerum*, pro eo, quod est, quod ad cæteras res attinet, quemadmodum Hotomannus & alii observarunt. Lib. 7, 17. *Plautus homo linguae atque elegantia in verbis Latina princeps.*

Cujus ille in presenti exemplo usus est] *In praesens* voluit Carrio, idque orationem minus præstat ambiguum. Quemadmodum etiam: *Ut rationem autem istam missam facias & auctoriates.* Denique, ἐπιμελεία ἢ λέξων *modulamentiisque orationis.* Hæc omnia ille sic edi se voluisse scribit in Notis, & omnibus adstipulantur nostri: quæ jam toties ex Stephanica corrupta referunt. Quin & Stephanus in suis Noctibus confectat Ἐ modulamenti, quasi non diserte alterum in MSS. esse Carrio monuisset. Forte autem & melius sit ἐπιμελεία ἢ λέξων.

Conspectiusque insuavius hoc imperfectiusque est] Sic Carrio ex editione vetusta, cum vulgares haberent *imperfectiusque*, in Put. autem libro esset *inspectiusque*. Regius & Rottend. *imperpetiusque*. Sed prima vox, de qua nihil Carrio, in utroque codice sic editur, *complectiusque*: quo videtur significari, quod exstat in Sulyiano; *completiusque*.

Número verborum sonus clauderetur] Quasi de conjectura Lipsius & Elect. 7 *clauderet*: hoc opinor nobilius ratus: sed credibile est ex MS. habuisse, unde & Fruterius Carrioque, quibus Regius Rottendorffianusque faciunt secundas: haud dubie & alii, si libuisset excerptoribus annotare. *Claudeo* & *claudio* veruſtis idem quod *claudio*. Vide Addenda ad Livii lib. 22. Ubi ad ea, quæ alii observarunt de hoc verbo, primi addidimus Plinii locum: nunc addemus & Appuleji alterum, qui priores, quod sciam, effugit. De Deo Socratis: *sicubi tamen interfectis sapientia officiis, non consilio, sed prasajio indigebat, ut ubi distributione clauderet, ibi divinatione consisteret*. Sic Florentinus, ubi vulgo *claudicaret*: ut notavit optimus Elmenhorstius; hoc tantum, neque enim aut probavit, aut cum altero Appuleji loco comparavit. Novi apud eundem *interfectam virginatatem*: hic tamen malim, *defectis sapientia officiis*.

Cap. VII I. *Poscebat illa nimium quantum*] Rectè sic Carrio *ἀνά τὴν νιμίαν quantitatem*. Et tamen tricator Stephanus, malletque *mirum quantum*, ut magis responderet τὸ θαυμάσιον ὄσων. Sed hoc est nodum in scirpo. *Nimum quantum* libri veteres, & sic Cicero, Quintilianus, Symmachus, Ammianus loquuntur.

Ictus expavidusque Demosthenes avertit] Colvius ad septimum Appuleji *expavidusque*, à verbo *pavire*: unde *terram pavire* pro ferire apud Ciceronem, & *Depavire* Lucilio Festoque verberare. Accipio *expavidus*, sed τὴν ἀδολογησάν in pronuntiando correpta, ut sit idem quod *pavifactus*, ab *expavescio*, *expavi*: unde & *pavito pavitansque*. Et *expavidus*, *expavifactus*, ut *expergitus expergefactus*. Omnes autem scripti *avertitur*: unde certatim Fruterius, Gifanius, Carrio, *avertit*. Lib. 4, 18. *Id quum dixisset, avertit & ire in Capitolium cæpit*.

Μυριάς δραχμῶν ἢ τάλαντον] Hinc myriadem drachmarum seu talentum, ut ait nummi Romani, denarium dena millia facere nimis supine collegit Chokierius. Aliquid suboluit Carrioni, qui nescire sese ait, τὰ ἢ τάλαντον sintne ipsius Gellii, an recentioris alicujus interpretis. Sane talentum Æginæum decem millium drachmarum Atticarum est. Sed quoties talentum sine aliâ descriptione nominant, fere sex millium & ipsum Atticum intelligunt. Et video in Vaticano Regioque, qui omnia Græca diligenter & egregie exhibent, tantummodo legi: *At Λαίς μυριάς δραχμῶν παρασίτ*. Nec secus in Schefferi codice, cui plerumque Græcorum rubrica notavit.

Cap. IX. *Jubebat, quin & certum tempus statuebat, ut tacerent, non in omnes idem*] Quam ineptissimam omnium vulgatorum & plurimarum membranarum scripturam vocat Carrio, reti-

nent mei: & est in ea forsan aliquid vitii: sed lacunam tantam esse, & sic solidandam è Buslidiano, parum consuadet. Tum habent nostri pro *Eum*. præterea omnes idem sine media præpositione & alius aliud pro aliud aliis, unde faciendum alios aliud. Sic enim scripsit Gellius: Tum qui exploratus ab eo idoneusque fuerat, recipi in disciplinam statim jubebat & certum tempus tacere, non omnes idem, sed alios aliud pro æstimato captu solertia. Melius Tum quam Eum. nam oratio hæc, qui exploratus ab eo idoneusque fuerat, habet figuram, per quam ex uno plures intelligi ait Fabius, & perinde se habet, ac si dixisset, qui explorati. Sic iisdem verbis respondent, non omnes idem, sed alios aliud, ad intellectum magis quam ad voces relata. Existimato Carrionis in eodem errato est, quo supra existimationes officiorum. Vellet etiam Stephanus idoneusque inventus vel compertus fuerat. Videtur id satis intelligi. Alioqui possemus scribere: qui exploratus habitusque idoneus fuerat.

Propter Alcibiadis commissationem] Quod Carrio ex vett. & editis & membranarum omnibus notat Alcibiade, Reg. & Rott. Schefferi confirmant. Sic Parmenida apud Appulejum de dogmate Platonis.

Quod re atque verbo Romano appellabatur ῥωμαῖος] Sic Carrio, cum inveniret, quod in re atque verbo. Fatetur autem de hoc loco, quid statui debeat, non sese habere quod dicat, quum neque verbum Romanum sit ῥωμαῖος, neque juri Romano locus hic ullus. Catanæus debebat τὸ Romano, ut refert Flavius Conject. cap. 81: qui tamen excusat vulgatum, ut cænobium sit vox Latina qualis rhetor, belleborum, sycophanta, philosophus, & similia, quæ Latinus usus mollivit, ut jam peregrina non videantur. Rottendorf. quod jure atque verborum a. no appellabatur ertonocito. Vides quam prope accedat ad id, quod ex Regio codice divine prorsus eruit Salmasius: quod jure atque verbo Romano appellabatur Hercto non cito. Servius ad lib. 8 Æneidos ver. 642 Donatus hoc loco contra metrum sentit dicens, Cita, divisa, ut est in jure, Ercto non cito, id est, patrimonio vel hereditate non divisa.

Cap. x. Antiquissimi viri nostri] Carrio jubet deleri τὸ viri de membranarum sententia: & sic Schefferi codex. In Fulviano, Reg. Rottend. deest τὸ nostri. Sed hoc eodem pertinet, nam τὸ viri ex ῥ nostri contracto est. Sic infra cap. 22. sic nostros quoque veteres superesse alias dixisse. 2, 3. inferebant eam veteres nostri plerisque vocibus. Et 21. nostros quoque veteres à bubus junctis septentriones appellarunt. Lib. 19, 9. discite nostros quoque antiquiores amasios ac Venerios fuisse.

Primi incoluisse Italiam] Reg. Rot. Schefferi. coluisse, ut omnes apud Carrionem.

Tanquam scopulum] Schefferi membrana: tanquam navis scopulum.

Cap. XI. De Gracchi fistula concionatoria] Et hic Regius Schefferique, concionaria, & postea Regius cum Rottendorfiano: Ecce autem per tibicina (de hoc jam monuit Lambecius, ubi vulgo pro tibicina) Laconica tibia quoque illius concionaria in mentem venit. Quin & prima editio, Veneta Pincii & Aldina in lemmate contrionaria vel concionaria. Et hoc vocabulum cur alteri cederet, causa non erat. Concionarius à concione, ut ab legione legionarius. Sed & quemadmodum stationarius & stationalis à statione, sic à concione concionalis & concionarius.

Neque etiam ut excitarentur] Rott. Regius, Schefferi cum prima Venetaque editionibus: neque autem ut. In Aldina jam mutatum est. Male; sic enim Plautus Aulular. prologo: Illa illam nescit; neque compressam autem pater. Lucretius lib. 6. Nec sunt multa parum tactu fugienda, neque autem Aspectu fugienda. Appulejus in Floridis; nec revocare illud nec autem mutare nec emendare mihi inde quicquam licet. Noster 2, 7. neque autem illa, quam primo in loco diximus, vera & proba videri potest. Excitarentur sane scripti: sed rectè primi editores inde fecerunt excitarentur. nam exsertarentur Gebhardi 1 Antiq. Lect. 15 tam hic ineptum, quam quod apud Quintilianum sibi gaudet inventum in corrupto exemplari: motus corporis exsertat oratorem.

Quod tibicinis numeris temperatur] Sic omnes sane libri. Scribendum tamen censeo, tibicini numeris comparatur. id est, efficitur. Cicero pro Quinctio: Itaque majores nostri raro id accidere voluerunt; praeiores, ut considerate fieret comparaverunt.

Delectabili atque adeo] Has tres voces addi à melioribus membranis, quarum auctoritatem ille flocci facere noluerit, scribit Carrio. Sed nemo eas agnoscit nostrorum, quorum tamen quosdam ausim in melioribus ponere.

Dissalaticque prouerent] Aut ruerent scripsit Gellius aut se prouerent. nam rō prouere attente locutis ενεργητικόν est, ut ad Livium & Tacitum monuimus.

Καὶ ὀργῆν καὶ εὐνοίαν] Regius & Schefferi ὀργῆν, cui patrocinator Carrio: & quod idem in illo, καὶ εὐνοίαν ἀνδρῶν, secutum sese ait, quod apud Thucydidem legitur, non quod in nostri exemplaribus, sciendum in Regio quoque sic legi; non καὶ εὐνοίαν ἀνδρῶν.

Cretenses quoque in praelia] Præpositio nusquam in nostris.

Quid ille vult ardenti[ssimus] Verbum vult insticium censeo. Videtur enim hactenus orationem suspendisse auctor, hoc mo-

do: *Quid ille clamor? contrane institutum fiebat?* Sic autem nostri, non *contra institutum*, ut Carrionii. Neque vero mutandum tam probabile: multo minus, *An tum etiam gradu clementi*. Quare enim non appellet illud antiquæ disciplinæ institutum tam probabile, quod ipse ratione atque exemplis illustribus approbavit? Quod autem, ubi ad hanc quaestionem responderet, & tum illi veteris disciplinæ instituto, tum mori Romanorum constare rationem, pergit interrogare, quid facit aliud quam Aristoteles in Problematis & Plutarchus in Quaestionibus Romanis? qui solutiones omnium fere quaestionum per modestiam sic quasi deliberando potius quam decernendo expediunt. Memineris autem in illo, *An tum etiam*, tertiam particulam accipi eo sensu, quo vulgo dicunt *adhuc*, vel *etiamnum*: ut sæpe apud Plautum.

Præisse ac præmonstrasse] Fulvianus, Reg. Rottendor. *præministrasse*, ut non male quosdam suos habere ait Carrio. Lib. 10, 3. *magistratibus in provincias euntibus parere ac præministrare*.

Ad deprimentum sedandumque impetum] Et Reg. & Rottend. *deprimendum*.

Ingrediendi ad tibiicum modulos prælii] Lincolnensis, ad *tibiicum prælii*, sine *tō modulos*, ut suspicari liceat & hic scripsisse auctorem, *ingrediendi ad tibiicum prælii*.

Aristoteles in libris problematum] Reg. & Rot. quod mirere, *problemato*. Ergo voluere *problematon*, nisi tamen *problematorum*. nam & hoc audebat interdum.

Ἐπειδὴν πολέμειν μέλλωσι] Regius, *Ἐπειδὴν κινδυνεύειν μέλλωσι*: cujus illud interpretatio est. Demosthenes: *μὴ τὸς ἐν Μακεδωνίᾳ κινδυνεύουσιν*. Xenophon de arte equestri: *τὸ μέλλοντα ἐφ' ἵππῳ κινδυνεύειν*. Schefferi MS. alludit exhibendo *σθινονεῖν*.

Cap. XII. *Aut XV vir S. F. aut qui VII vir epulonum*] Reg. Rott. Lincoln, Schefferi: *aut quindecimvirum sacris faciundis aut qui Septemvirum Epulonum aut Salus est*. Utrumque in aliquot suis repperit Carrio. Et sic haud dubie noster. *Cujus pater est Septemvirum aut Quindecimvirum* exquisite dicitur pro eo, qui est è Septemviris Quindecimvirive, vel qui est Septemvir aut Quindecimvir. Intelligitur enim *τὸ πῆς*, ut in illo, *καὶ οὐ εἰ ἐκείνων*. Lib. 13, 12. Festus in Præfectura: *Alterum, in quas solebant ire præfecti viginti sexvirum pro populi suffragio creati*: Sic legendum. nam male Scaliger. Cato apud Festum in Spatiatorem: *In coloniam me hercules scribere nolim, si triumvirum sim, spatiatorem atque fescenninum*.

Populo Romano Quiritibusque] Et nostri quemadmodum omnes

omnes apud Carrionem præter Bustid. populo Romano *quiritibus* ut. Sed ut Cujacianus apud eum, Urfinianus quoque, populo Romano *Quiritium*. Nec secus ergo lib. 10, 24 scribendum censeo, ubi item libri, populo Romano *Quiritibus*: & apud Festum in *Dici mos erat*: populo Romano *Quiritium*, id est, *Currensum*.

Eum dicit jus pontificium discere noluisse] Mirifice perturbant locum. Quatuor MSS. apud me: *eum dicunt deficere voluisse*: ut & uterque Put. apud Carrionem. Duo optimi: *Tamen dicunt deficere voluisse*. Rectissime: neque apex ullus in his mutandus. Nam de Lusitanis agi quis ignorat? *Tamen* est particula contradictionem proponendi. Quasi diceret: Utrumque hæc ita sese habeant, quemadmodum disputavimus, *tamen*, qui favent Galbæ, putant se rem factam habere, ac devolvere omnem culpam in Lusitanos, cum *dicunt* eos ab societate Romana *deficere voluisse*, coque præveniendos fuisse.

Si volo augurium optime tenere] Sic quidem editi omnes & scripti. Valde tamen probabilis conjectura Aufonii Popmæ in fragmentis historiarum: *jus volo augurium optime tenere*. Vide ad Præfationem.

Quæ prima capta est, hoc fuisse nomine] Rott. & Reg. nomen. Lege: *quoniam, quæ prima capta, ei hoc fuisse nomen traditum est*.

Cap. XIII. *Quæsitum in philosophia*] Editiones ante Carrionem: *in philosophia est*. Regius: *Quæsitum esse in philosophia*.

Quæ Græce ἡ φιλοσοφία philosophi appellant] Voculam Græcæ nec antiquissimas editiones nec membranas ulla (præter unas, in quibus *Græci*) agnoscere testis Carrio. Idem adfirmare possum de Regio. Intellego etiam quemadmodum ea vox irreplebit. nam in Rot. video, *quæ gr. philosophi appellant*. Sic autem semper ille codex, ubi *Graja* vox occurrit: & *τὸ gr.* ponitur loco *ἡ φιλοσοφία*, quod transmissum est; non pro vocabulo, quo Gellius usus esset.

Neque timendum exemplum non parendi crediderunt, si rationes hujuscemodi duntaxat non adessent] Carrionis membranz meliores non *deessent*, quod fortasse rectum ille autumat; si enim hujusmodi rationes adsint, tum non esse culpam imparentiæ timendam: tamen se hoc in medium ponere. At ego, si cætera, ut nunc sunt, mancant, necessario sic legendum esse ajo. Quando enim inexcusabilis, periculosus, formidolosus est solvi vim imperii & jure imperanti non obtemperari, quam quoties id temere ac sine gravissima ratione fit? Sed quum in nostris constanter servetur *non adessent*, suspicari possis *ad h. &* *Neque aucto.*

auctorem dedisse, *Namque*. Etenim, inquit, censuerunt, non fieri, quod iustum est, nihil habere aut trahere mali, si quid eo fiat melius.

Quod jurisconsultissimus] Schefferinus, *quod jureconsultissimus*.

Ad magistrum δε χρηματονολοις Atheniensium] Locus conclamatus. Gifanius ad Muretum scribit in veteri quodam se codice vidisse, *ad magistratum Græcum more Atheniensium*: unde legendum putabat *ad δε χρηματονολοις Atheniensium*. Lipsius venditat è quatuor Vatic. *Moleatensum*: quia penes Stephanum Μαῦλος Διευσα πόλις τὸ ἐθνικὸν Μωλυάτης. Carrio fatetur in Bussid. quoque esse, *magistrum architectona moleatensum*: sed miratus merito rem gerenti in Asia procerioris arboris habendæ causa mittendum in Africam fuisse. Quæ & Gifanii conjecturæ obstat ratio. Salmasius primum *ad magistrum architectonem Eleatensum*, sive *Elaitensium*, sive *Elatensium*. ab *Elæa*, *Ελαία*, cuius ἐθνικὸν *Ελαίτης*. Deinde quia in scripto Regio invenit, *ad mag. G. more atheniensium*, ut & postea, *tum mag. G. comperto*, decernit scribendum, *ad magistratum Eleatensum*, & *tum magistratus comperto*. Sed τὸς *Ελαίτης*, Latine dici *Eleatenses*, *Elaitenses*, *Elatenses*, cui probabo? *Φωκία* certe *Φωκίαιτης*, *Φωκιοῦς*, Latine redduntur *Phocæa*, *Phocæensis*, *Phocæicus*; & *Περγία*, *Περγίτης* Josepho Latinus est *Peræates*: non *Phocæitensis* aut *Peraitensis*. Hoc igitur oppidum (& loco, ubi res gerebatur, propinquum erat) si accipimus, legendum, *ad magistratum Eleatensum*. Nam & Rott. Schefferi & Lincoln. *ad mag. G. mole* (aut *more*) *atheniensium*: tum, *ma. g. G. comperto*. Quæ nota his membranæ perpetua est, quoties Græcam vocem, quam formare non poterat, omisit, & ex alio codice supplendam significavit fidus librarius: ut minus mirer id etiam alicubi factum in Regio, & factum alicubi, ubi fieri non debebat. Excerpta è Fulvii Ursini codice, *mole atheniensium*. Sed post omnia diligenter considerata incertior sum quam dudum. Nec desunt conjecturæ, sed nulla est, cui confidere possim.

Cap. xiv. *Neque pro magnitudine dignitateque lautum paratum esse*] Fulv. Reg. Rottend. *pro amplitudine*, ut & quædam apud Carrionem membranæ. Porro non paulo elegantius idem se reddidisse sic putat pro eo, quod erat *lautum paratumque*, ex Bussidiano, quemadmodum *pransum paratum* dixerunt. Admitto scripturam, cui favent & nostri codices: sed *paratum* accipio intransitive, pro apparatu, quemadmodum sæpe apud Tacitum. Annali tertio: *ut quisque opibus, domo, paratu speciosus*. Lib. 6. *Abdageses gazam & paratus regios adjicit*. Noster lib. 17, 2. *Magnum viaticum pro magna facultate & paratu magno*

quippe qui nihil aliud sequatur, quam ut habeat emungatque imperantes aegrotos. At huic tribuno idem fieri, quod mundinalli & circumforaneo pharmacopolæ ait Cato: audiri ambos, non auscultari; hoc est, homines circumstantes duci & lactari eorum solutitquentia, sed neminem eis credere.

Αμετσοειπή ἀκετόμυθον appellat: modo verba illius] Schefferinus, appellabat verba. sine τῷ modo, quod vel Carrio vel Stephanus addiderunt, insuave, cum sequatur, sine modo. Reg. ἀμετσοειπή & ἀκετόμυθον appellabat, verbaque illius multa & αἰσχυρα.

Οὐ λέγειν δεῖνός] Regius: Οὐ λέγειν τὸν ἐσὶ δεῖνός, ἀλλὰ σιγῶν ἀδύνατον. Quod eo magis placet, quia & metro & phrasi simile est Epicharmio alii, quod exstat apud Plutarchum: Οὐ φιλάηρωπὸν τὸν ἐσὶ ἔχεις νόστον χαίρεις διδῶς. Alludit Schefferinus, qui Οὐ λέγειν σιγῆς ἐσὶ δεῖνός.

Significantissimo vocabulo λάλης appellatos] Fulv. vocabulo κελύγλωσσοι appellatur. Regius, vocabulo κελύγλωσσοι appellantur. Forte, ἀποκλύγλωσσοι appellitantur. Appellitare 17, 20. Sic enim me in principio recens in diatribam acceptum appellitabat. Claudius Germanicus: montem Caelium occupavit & à duce suo Cælo ita appellavit.

Cap. XVI. Quod verba istæ Quadrigarii] Regius, ista hæc. Ut & lib. 1, 23 postulatio ista hæc.

Varro in XVIII humanarum] Octavo decimo meliores apud Carriorem libri, qui tamen etiam notat Macrobius, si optimas illius membranas & editiones sequamur, hæc septimo decimo humanarum attribueret. At sic profus & perspicue Rot. Regiusque: XVII humanarum.

In his atque multis aliis] Reg. & Rott. in his atque in multis aliis.

Subcursor nullus] Et oleum & operam perdidit Carrio in hoc suo subcursor nobis probando. Nihil planius & verius eo, quod in vulgatis & apud Macrobius Noniumque, succussor, sive subcursor malis: cum præsertim ipse Lucilius alibi, Succussoribus tardi terrique caballi. Reg. & Rot. succustior. Uterque etiam, Majore in spatio.

Neque ceteros casus requiri oportere] Id quemadmodum Lucilius ostendat, merito requiras: & tamen oportere accipere non quis sine τῷ ostendat. Rectius immo Rottend. Regiusque novam hinc orsi periodon: Neque ceteros casus requiri oportet, cum sint alia pleraque.

Quæ in nullum declinentur] Hic vulgo erat inclinentur. Et meminit Carrio sic infra, à verbis inclinata sunt. Buslidianam tamen scripturam, declinentur, se servasse, & Aliam qui vollet,

let, sibi habeat. Volunt certe habebimusque, & iubemus
 Buflidianum cum sua plabeja pulpa plorare. Nostri *inclinentur*,
 exquisitiusque & Gellianum est. Lib. 2, 6. *Vexare autem quod*
ex eo inclinatum est. Item, *Taxare presius crebriusque est quam ran-*
gere, unde inclinatum est.

Cap. XVII. *Irarumque & molestiarum muliebrum &c. sata-*
gebat] Rot. & Regius cum Fulviano rerumque. Td *satagebat*
 ingessit Carrio ex uno Buflid. fastus omnes edit. & membr. alias
 habere *scatebat*. quod tamen Latinum non esse existimo, neque
 locutionis illius exempla dari assevero, inquit. Immemor Lucre-
 tium cecimisse lib. 5. *ut ad satiatem terra ferarum Nunc etiam*
scatet, & trepido terrore repleta est. Quod etiam observavit Vos-
 sius de construct. 1, 30.

Cap. XVIII. *Quod M. Varro &c. & ei ἐτυμολογίας differentem*
falsa reprehendit] Sic Carrio, cum haberetur: *Quod M. Varro*
in libro de ratione vocabulorum XIV L. Lelium magistrum suum
& ei ἐτυμολογίας nonnullorum verborum falsa dixisse reprehendit.
 Et adfirmat Regius alia, sed postrema sic edit: *magistrum suum*
& in ἐτυμολογία falsa reprehendit. Et profecto *τὸ* reprehendit,
 mutandum non erat. Statim enim: *quodque idem Varro in eo-*
dem libro falsum furis ἐτυμολογίας dicit. Hoc ordine Regius. Et sic
 passim. Illud *falsa* tamen mihi suspectum est. Forte: *L. Alium*
magistrum suum & ei ἐτυμολογίας falsum reprehendit. Schefferi:
magistrum suum G. falsa reprehendendum quodque.

In quartodecimo humanarum libro] Sic Carrio, qui Ro. & Ven.
 In primo de ratione vocabulorum libro; Aldus & Gryp. In quarto-
 decimo rerum divinarum libro; Ascensius, *In quartodecimo de ra-*
tionem vocabulorum libro. Aldinam adfirmant Regius, Rott. Lin-
 coln. Schefferi: adfirmat Nonius Marcellus: *Fures significan-*
tiam habere à furvo, quod Romani veteres atrum appellaverunt,
& quod per obscuras atque atras noctes opportuna sit ejus malè
effectio, eos dictos fures Varro rerum divinarum libro XIV. Sic
 enim ibi è MSS. legendum. In eo autem libro multas vocabu-
 lorum origines eruit Varronem testis ipse noster lib. 3, 16 &
 15, 30. Atque inde est, quod mox subjicit: *Hæc Varro in pri-*
more libro scripsit de ratione vocabulorum scitissime. Puta in pri-
 more quartodecimo rerum divinarum, in quo per occasionem
 rationes vocabulorum complurium exsequitur.

Verborum antiquorum Græcorum] Rottend. nam aliquot verbo-
 rum Græcorum antiquatorum, proinde atque essent propria nostra,
 reddidit causas falsas. Vellem quorum non nisi excerpta video,
 ipsos mihi codices intueri liceret: vix enim est, ut id non plures
 lanciant.

Est vocabulum antiquum Græcum] Hæret hic Carrio, & voca-
 bulum

bulum istud Græcum desiderari putat. Sed non magis id hue reponi necesse fuit, quam illa, unde *Græcus* ὁ Ἐκκῆν & *puteus* τὸ Φρέαρ dicuntur. Satis erat Varroni alibi hæc tradidisse. Meliores prodissent de re rustica libri; nullus restaret, inquit, scrupulus. Immo ne sic quidem restat. Verba sunt 3, 12. *L. Alius putabat ab eo dictum leporē à celeritudine, quod levipes esset. Ego arbitror à Græco vocabulo antiquo, quod cum Æolis Bæotii λέπειν appellabant.* Est igitur id vocabulum λέπειν. Sed quia scripti Æolis & bonum, possis facere, Æolis & Bæoti, vel Æolis & Iones. Rursus Varro de L. L. lib. 4. *Lepus, quod è Siculis quidam Græci dicunt λέπειν à Roma quod orti Siculi, ut annales nostri veteres dicunt, fortasse hinc illud tulerunt, & hic reliquerunt id nomen.* At hic, inquit Carrio, sibi repugnat Varro & sentit cum Ælio. Quî, quæso? quia Siculos ait à Romanis oriundos nomen leporis ab illis accepisse, & λέπειν vocasse: inde in Siciliam transtulisse; neque tamen minus apud Romanos reliquisse. sed Varronis verba, quæ suspecta quidem viri docti habuerint, corrupta esse, neque, ut corrigi queant sese invenire. Mihi aliter videtur. Siculi ante Aborigines tenuerunt loca, in quibus postea Roma condita est. Dionysius: Τὴν ἡγεμόνα τῆς καὶ θαλάσσης ἀπάσης πόλιν, ἣν γὰρ καλεῖσθαι Ῥωμαῖοι, παλαιότεροι μνημονοδομένων λέπειν) καὶ σοχαῖν βάρβαροι Σικελοὶ, ἔθνη αὐθιγέες: χεῖρα δ' ἕσπερον Ἀβοειγίνες αὐτὴν ἀλαλαμείαν σὶ πολέμῳ μακροῦ τὰς ἐχθρας ἀφελόμενοι. Quorum Siculorum quia erat λέπειν ἀντὶ τῆς λαγῶς, censet Varro eos id vocabulum, jam tum, quum adhuc in Latio habitarent, in usu habitum, non modo secum abstulisse trans fretum, sed & illic locorum, quæ deserebant, reliquisse.

Utantur, & illorum esse plerique ignorent] Non bene cohaeret hæc oratio. Fortasse: *Multa enim vetera illorum ignorantur, quod, pro iis, aliis nunc vocabulis utuntur. Ut illorum esse plerique ignorant Græcum, quod nunc vocant ἄθηνα.*

Cap. xix. *Mulier nimium immensum poposcit*] Qualia apud Plautum, *Insanum magnum, & Nimio plus, Nimio multo plus, Nimio minus multo.* Nostri tamen *nimium atque immensum*, ut olim vulgabat. Sic cap. 2. *multa atque immodica differebat.*

Apposuit & tres libros ex novem deussit, & secussit] Deussit Carrionis est, cum legeretur *deurit*. Rottend. & Fulvianus apud Muretum lib. 2 epist. 6. *tum illa foculum coram cum igni apponit, tris libros ex novem deurit.* Verba hæc video eadem forma è Regio notata: sed hic præterea: & *si reliquos eodem pretio emere vellet, regem interrogavit.* Notum est τὸ *Si pro An imitatio* Græcorum accipi. Martialis: *Callaicum mandas si quid ad Oceanum?*

Cap. xx. *Quid Geometra dicant schemata*] Regius; *Qua Geometra.*

Triquetra & quadrata, qua in area fiunt] P. Colvius ad Apuleji Apol. contendit legendum, *qua in arena fuerit*, & de docto abaci pulvere intelligendum. Speciosius quam verius. Vitruvius 1, 2. *Ichnographia est circini regulaeque modice contineus usus, ex qua capiuntur formarum in solis arearum descriptiones.* Theorica Geometriae MS. *Aut enim longitudo aut latitudo aut certe crassitudo, qua consueto nomine altitudo a Geometris vocitatur, metiendo indagatur.* Longitudo est, *ut in lineis aliquam figuram agrive aream includentibus, ut in itinere spatii, ut in arborum aedificiorumque sublimitatibus, ut in fluminum curruum aliarumve rerum lineari in directum posita usque ad certum terminum mensuratione: qua videlicet linearis mensura vocatur.* Latitudo *ut in area ipsius vel planicia, qua linearum certis includitur terminis, quantitate: qua constricta vel plana dicitur mensura & Graece eppeda.* Altitudo *autem ut in crassitudine vel spissitudine quarundam certa mensura structurarum, seu capacitate definita quantitatis vasorum; qua mensura solida vocatur.* Atque hinc est, *quod mensuras quasdam, utpote pedes, nunc lineares, nunc constrictos, nunc vero solidos vocitare solemus.*

Quales ferme sunt metra triangula] Gifanius ad Muretum emendat *triangula*, idque in Fulviano sic legi testis Muretus: nec negat in suis esse quibusdam Carrio: adferuntque Regius & Rotendorianus.

Aequaliter in se solvitur] Apud Carrionem & calamo exaratus & antiqua editio, *aequaliter*. Consentit Vaticanus. Et sic saepe mavult Cicero. Ad Quintum fratrem: *Parvi refert abs te ipso jus dici aequaliter & diligenter.*

Qui numerus ternio, qui Graece dicitur] Quatuor apud me, & numerus: volueratque etiam ex suis Carrio, ut prodidit in Notis.

Cap. XXI. *Inventum est: nec est aspernatus auctoritatem*] Unius Bullidiani germanam hanc lectionem censuit Carrio: in qua tamen facile aliquid scabri & male connexi apparet. Antea multo rotundius: *sed in carminibus Lucretii inventum non est aspernatus auctoritate poeta ingenio & facundia praecellentis.* Mulcet tamen magis non aspernari auctoritatem, quam non aspernari verbum auctoritate: & in Rot. Schefferique video, *Lucretii inventus est non aspernatus auctoritatem.* Fortasse, *inveniens non est aspernatus auctoritatem.*

Cap. XXII. *Superesse se ei quod defendis*] Sic Carrio, quum esset, *superesse id quod defendis.* Forte etiam legendum: *superesse se ei quem defendis.*

Ut id quoque videatur non defuisse] Anagnosten audisse veteres inter epulandum notissimum est. Testes Cornelius Nepos in Attico 14, Plinius Paneg. 49, & lib. 3 epist. 1 & 5. lib. 9 epist. 1 & 17. Juvenalis Sat. 11. Nolter 2, 22. & 3, 19. In his autem, quæ legerentur, tria requirit Varro, ut essent βιωφελῆς, ut jucunda potius quam aultera, ut ne nimia. Hoc est, ut id quoque: quibus significat, talia quoque hæcenus, & usque in eum finem, ut lectio omnes numeros convivii liberalis implese, non aliquid supervacui & propter copiam fastidiendi detruisse videatur. Recte igitur Carrio, & frustra Barthius 35 ad vers. 6.

Remque qua agebatur] Non indocte Barthius, qua de agebatur: sed illud tenent scripti & sollicitandi nulla ratio est.

Ego illi, vir clarissime, superfluum] Contra primus, quod sciam, Janus Palmerius Mellerus 4 Spicilegiorum docuit ex Suetonio, Ulpiano, Institutionibus, superesse pro præse aut præto esse in judicio Latine dici. Tentavit ex Cicerone 1 de Orat. 37 Guilelmus, sed infeliciter, opinor. Arnobium auctorem addidit Stewechius. Qui post hos hoc tanquam de suo, aut sero aut malo more egerunt. Carrio Gellii opinionem contra ineptissimas Spicilegi calumnias in Emendationum libro sexto se defendisse ait. Iracundius quam decebat. non enim sunt hæc calumniæ, nec potest aut debet hac parte Gellius defendi. Itaque in ipsum redundat, quod subjicit: ἡ δὲ σαπῶν ἡ λέγειν ἀμείνων.

Superfluum, significare videtur, supra fuit & præstitit] Barbarissimum esse criminatur Barthius: neminem legendo unquam comperisse dici supra esse alicui: ne Afrorum quidem, quod genus aliarum rerum audacissimum sit, ita posuissit. Sed τὸ αἰκίῳ cui nocet est apud Gellium: qui supra fuit dixit, quemadmodum ter Virgilius: & toto vertice supra est.

Græcos ἀεὶναι in utramque partem ponere] Sic Carrio, cum esset, Græcos enim ἀεὶναι etiam in utraque parte ponere. Princeps editio: Græcos enim ἀεὶναι id est vivere adesse vicisse etiam in utraque parte ponere. Veneta Pincii similiter, nisi quod tam pro etiam. Facile intelligeres τὸ id est, vivere adesse vicisse interpretis esse: itaque in Aldina sublata sunt. Carrio nescio cui veteri editioni attribuit: Gr. en. ἀεὶναι vivere adesse vicisse tam in utraque. Hoc arripuit vir doctus, & τὸ vivere adesse quidem pro expositione delevit, ac ex vicisse tam conjecit vicissatim. Sed contundunt contemnuntque ista Regius & (qui alioqui pauca suis literis Græca expressa habet, quod unum ei ad summam bonitatem deest) Rotendorfianus exhibendo plane

ac perspicue: Græcos enim $\alpha\epsilon\iota\omicron\varsigma\delta\upsilon$ in utramque partem ponere. Mox etiam uterque, sic nostros quoque veteres.

Pro superfluenti & supervacuo] Tres nostri: pro superfluenti & vacuo. Regius, pro superfluenti & vacuo. hoc est, vacuo. Utrumque doctius. Nam & vacuum pro supervacuo exquisitum, & vacuus pro vacuo antiquum & Plautinum est. Tres libri quoque apud Carrionem vacuo: sed hæc librarium $\sigma\phi\alpha\lambda\mu\sigma\epsilon\alpha$ sunt, inquit ille. Longe secus sentio. Suetonius Claudio IX. In vacuum lege prædatoria venalis penderis.

Virgilius $\alpha\kappa\upsilon\rho\omega\tau\epsilon\pi\epsilon\gamma\gamma$ verbo] Sic Carrio. Priores, $\alpha\kappa\upsilon\rho\omega\tau\epsilon\pi\epsilon\gamma\gamma$. Nostri: hoc enim in loco Virgilius $\alpha\kappa\upsilon\rho\omega\tau\epsilon\pi\epsilon\gamma\gamma$ eo verbo usus est.

Quod quidem divise pronuntiandum est] Binæ membranæ apud Carrionem ut & nostræ primæque & Veneta editio: quod quia id est divise. Videri fuisse in autographo, quod quia idem est, & factum ex idem $\tau\epsilon$ id est (ut quidem voluisse eum puto. nam expressum est, idem ex id est) censet Carrio. Ego verò etiam quid hic sit, quia idem est, prorsus ignoro: certum autem habeo excidisse vocem Græcam, quæ significet id, quod sive Gellius, sive aliquis interpres reddidit divise. Atque id potest fuisse $\delta\upsilon\pi\epsilon\pi\eta\sigma\tau\omega\varsigma$ vel $\delta\iota\alpha\sigma\pi\epsilon\lambda\epsilon\upsilon\sigma\tau\omega\varsigma$.

M. Ciceronis ad Plancium] Sic Carrio, cum inveniret ad L. Plancium. Cnæus enim Plancus vocandus erat, inquit, & id contendit non modo I Emen. xviii, sed etiam in his notis. Negligentiam satis supinam! Quis enim ignorat L. Munatium Plancum, bis postea consulem censoremque bello Mutinensi, è Gallia, quam proconsule obtinebat, se reipublicæ venditantiem? quam post paullo deseruit & trium virorum favelles factus diritatem proscriptionis auxit triumpho de Rætis ducto & in tam gravi crudoque luctu merentibus gaudere coactis? Plancium Cnæum novimus, non Plancum. Atinio verum est C. non M. prænomen deberi. Sed quid necesse est copulam exigi? quam & servant nostri & studiose ab auctore interpositam puto: ut in illo, in dies triginta inque denarios centenos. Si qui acceperunt imperite, ipsi luant, non Gellius, qui recte scripsit: in libro epistolarum M. Ciceronis ad L. Plancium, & in epistola C. Asinii Pollionis. Quasi esset, & quidem in epistola.

Cap. xxiii. Cum in senatu res major quæpiam consultata] Valde laborat & in universa hac periodo constituenda & in verbis nonnullis Carrio: parum tamen aut nihil efficit. Nam si compingi unam in periodum oportet, cum in senatu, & Mater Papiis, ut vulgo distinguitur, necessario prolata esset, placuisseque, scribendum est. Itaque non sibi constar in eo quod edidit, adoptatque ex veteri editione. Tunc quidem in senatu.

Afferit tamen & ex Put. membranaceo: *Tum cum in senatum res major quæpiam consulta, eaque in diem posterum prolata est. In quo miror eum non vidisse tō consulta multo magis Gellianum esse quam consultata. Regius quoque & Fulvianus & Scheff. Tum cum in senatu.* Scribe: *Mos antea senatoribus Rome fuit in curiam cum pretextatis filiis introire. Tumque in senatu res major quæpiam consulta, eaque in posterum diem prolata est, placuitque, ut hanc rem, super qua tractavissent, ne quis enuntiaret, priusquam decreta esset. Mater Papirii &c. Tumque, id est, & illo tempore.*

Silentium deberi puer affirmans.] Suspectus incipit mihi fieri Bullidianus ille ubique supplementis tumens. Quis non videt hoc esse à mala manu? multoque commodius omnes alios libros: *Secretum rei & silentium pueri animum ejus ad inquirendum everberat.* Ille tamen docet etiam nihil magis proprie dictum, & ex promisso debitum sequi, & in jure civili generale verbum *debeti* esse, tum reipublicæ debitores ex reliquatione & pollicitatione fieri. Hoc scilicet deerat. Nesciremus alioqui jurisconsultum fuisse. Pro *everberat* Pricæus *evibrat* ex cap. 11 hujus libri.

Utilius magisque è republica esse.] Ex Macrobio hoc infixit nostro Ludovicus, cum omnes editi scriptique: *utrum videretur utilius exque republica esse.* Quod ego exquisitum & simile dicebam illi apud Senecam de const. Sap. 11. *Ut quisque contemptissimus & ludibrio est, ita solutissima lingua est.* Et apud Livium lib. 1. *eo majore gaudio quo prope metum res fuerat. Utilius exque republica est magis utile & è republica.*

Ne introeant nisi ille unus Papirius.] Lincoln. *introeant præter unus ille Papirius.* Rottend. *præter ille unus Papirius hocque puero postea.* Regius: *præter ille unus Papirius, atque puero postea cognomen honoris gratia in litum Prætextatus.* Nec dubito, quin idem invenerint Carrio & eelogarii mei, sed id tanquam insolens & non ferendum in super habuerunt: perinde ut Macrobius, qui reddidit, *præter illum unum Papirium.* Muretus certe in Fulviano sibi lectum testatur, *ne introeant præter ille unus Papirius.* quod in Excerptis, quæ habeo, prætermisum est. At Gellius bonos auctores secutus est. Trogus Pompejus lib. 13. *epistolo in Græciam scripserat, quibus omnium civitatum exsules, præter cæcis damnati restituebantur.* Eodemque libro: *ut nihil hostis videri suarum rerum præter incendiis spectaculo frueretur.* Suetonius Claudio 4. *nullo præter auguralis sacerdotii honore impertitum.* Varro 1. de re rust. 41. *quare ex terra potius in seminariis surculos de ficeto, quam grana de fico expedit obruere, præter si aliter nequeas.* Cicero lib. 5 ad Attic. ep. 3. *nullas enim adbus*

alibi acceperam præter qua mihi bina semel in Trebulano reddi-
ta sunt.

In ætate prætextata prudentiam] Miror hic mutum Carrionem;
cum Reg. & Rottend. in ætate prætextata prudentiam: quemadmo-
dum & apud Macrobius extat.

Cap. xxiv. Itaque postquam est Orcino) Orcino in Notis recte
Carrio, ut Orcini liberti, Orcini senatores, Orciniana sponda,
Acidalius malit, ita qui postquam. Si quid mutandum, potius
vellem, oblitæ sunt.

Loquier Latina lingua] Sic Ludovicus, cum esset Latina lin-
gua loquier. At quod in unis ejus & illis recentioribus erat mem-
branis, id satis antiquæ & optimæ probant nostræ in Reg. Rot-
tend. Lincoln. loquier Latinalingua. Acidalius cur maluerit lo-
qui, rationes edat ipse.

Postquam morte datus] Sic habere meliores codices
MSS. notat ad Catalecta Scaliger, atque ita legendum esse de-
cernit. Alciatus, postquam est morte captus, vel catus pro alte-
ro: quod rejicit Gerh. J. Vossius, & veram scripturam esse ait
veterum librorum: postquam est morte datus. Moris pro morti,
lib. II. de arte Gram. cap. xvi. Carrio autem scribit esse qui in
veteri nescio quo codice mortem aptus extare monuerint: quam
scripturam in nullo exemplari se reperire potuisse. Quid dicas,
nisi hac parte infelices fuisse? Ego è regio fida manu exsigna-
tum, in Rott. cum maxime his oculis scriptum video: postquam
est mortem aptus Plautus]. Fatetur tamen Carrio, si hoc MSS.
fovere verum sit, nihil posse commodius excogitari Mortem
aptus, ut Nepos Cornelius in Attico: nactus est morbum, quem
initio ipse & medici contempserunt. Suetonius in Tito: ad primam
statim mansionem febrim nactus. Et idem forte in vita Virgilio:
dum Megara vicinum oppidum ferventissimo sole cognoscit, lan-
guorem nactus est. Nec dissimile illud Terentii: More hominum
evenit, ut quod sum nactus mali, prius rescisceres tu, quam
ego, quod tibi evenit boni. Higinus Astron. de Ophiucho:
mali plurima perpeffis aliquando mortem adeptus. Quin &
secundo Tristium Ovidius: at nullam crimen adeptus eram.
Suetonius in Domitiano: quod post destitutionem Nero, in adi-
piscenda morte, manu ejus adjutus existimabatur. Idem signifi-
cat Fulvianus, qui mortem adeptus. Quod igitur omen suis in
Plautum Divinationibus dedit Valens, cum in ipso aditu hoc
Plauti elogium tam immiseri corditer exearnificabat? Τὸν ἀδο-
ύτων facit sibi versibus longis vel heroicis usum Plautum. Mor-
tem aptus nullo quantumvis insubido scriptore, nedum Plauto
dignum pronuntiat: denique senarios exparat: Postquam Mar-
cus Attius Plautus demortuus, Deserta scena est & luget comæ.

dia. postremum, *Et numeri innumeri simul omnes conlacrumant* nam tertio fatetur se medicum non esse. Utinam nulli horum esse voluisset!

Uti ad se aspicias] Acidalius: *Uti ad se aspiciens endo quod scriptum est legas.*

Poeta Marci Pacuvii sita] Omnes edd. antiquæ, *Pacuvii Marci*. Scaliger mutavit in] *Catalectis*, & secutus est *Carrio*, non tamen è codd. *Gellianis*, sed è quibusdam collectaneis ponens, *Marci Pacuvii*: & addens nihil referre quomodo scribatur. Si nihil refert, cur non relinquitur vetus? nam haud dubie membrana ejus, ut & nostræ, *Pacuvii Marci*. Et de indultria sæpe sic ordinem nominum in verticillis antiquos ad *Livium* & *Senecas* diximus.

Cap. xxv. *Quam plena aut proba esse*] *Reg.* quoque & *Rotten.* *plana*, ut omnes *Carriouis*, præter unas, quas optimas appellat. *Lincoln.* & *Quintus*, *planata*. *Infra*: *magis festiue quam aperte atque desinite.*

Si induciis in mensum aliquot factis castris concedatur] Sic omnino *Rot.* *in mensum aliquot*: in *Regio*, ut & *Fulviano*, aberat præpositio: constabat tamen utrique ut & *Schefferino*, *mensum*, *Ovidio* quoque & *Senecæ* in *Tragœdiis* usurpatum. Dein *reg.* & *Rot.* *factis in oppidi castris concedatur*. Recte, modo literam commutes unam, scribatque *in oppida*. Nam *concedere castris*, ut *vita concedere* *Tacito*, primo annali: *Ut Agrippa vita concessit*. Et *Sæpius*. *Virgilius* 10. *Eneid.* *Jamque dies concesserat*. *Silius* lib. 3. *Solioque Quirinus Concedet*. *Nostræ* 2, 16. *Cum hominum vita discesisset*. Possis etiam legere: *induciis mensum aliquot pactis*.

Significantius consignantiusque] *Reg.* & *Rotten.* *consignatiusque*, secus atque *Carriouis*. Sic lib. 2 cap. 1. *Quam lepide designateque dixerit*. Et cap. sequenti: *qui proprie atque signate locuti sunt*.

Exempta una litera sonitus vastioris (& subjuncta lenioris) *Rot.* & *reg.* *subuita*. *Lege*, *subdita* vel *subjecta*.

Jam diu est quod querimus] *Fulvianus*, *Reg.* *Rott.* *jam diu est cum querimus*. Ut apud *Plantum* *Mer.* 3, 1. *Jam biennium est, cum tecum habet rem?* Et, *Nam illi quidem haud sane diu est, cum dentes exiderunt*.

Ut in diem certum non paguetur, nihilque incommodi detur] *Tres* eidem: *nihilque incommodesur*. *Terentii* & *Ciceronis* verbum. *Ille* in *Andria*: *magis id adeo mihi ut incommodet quam ut obsequatur gnato*. *Hic* pro *Quintio*: *cum ipsi nihil alteri scientes incommodarint*.

Quod dicitur dies certus præfinitus] *Nihil mali est in hac lectio-*
nc:

ne: scripti tamen suspicionem movent. Reg. enim & Rott. & Schefferi: *praesinitur*. Ut videantur velle: *Quod igitur certus dies praesinitur, pactumque fit.*

Utrumque utraque alteri a l alterum] Quare hoc maluerit Carrio quam alteri ad alteros, quod prius legebatur & exstat in nostris, ignoro: jam enim cessant ejus Notæ, finitæ ad illud *εξεπειρω* dixerunt. Gebhardus hoc quoque ex Pal. revocavit 2. Ant. Lect. 6. sed quod ille amplius, *utrumque ultro citroque*, non apparet in nostris.

Inde ab eo, inquit nomen Sc. quasi initus] Reg. Rot. Vat. Schefferi: *Inde adeo, inquit, nomen esse factum videtur, quasi in via, hoc est, initus atque introitus.* Forte *initia*, ut voluit Lambecius.

Cap. xxvi. *Et in ipsis commentariis]* Sic jam in Aldina. At scripti & prima editio, *in ipsis commentariis.*

Non ita esse Plutarchum, ut diceret] Gebhardus è Pal. *ut deceret: philosophum irasci turpe esse, 1 Antiq. Lect. 6. Fulvianus ut deceret philosophum esse. Reg. & Rot. non ita esse Plutarchum, ut Philosophum deceret: irasci turpe esse.* Sic & tollitur ambiguitas, & vera opinor lectio datur. Ipsum enim irasci voluit turpe esse, & cuivis; non modo Philosopho. Schefferi *doceret.*

Dum ego atque hic disputamus, hoc tu age] Fulvianus, Reg. & Rot. *tu hoc age.*

Aliud ἀνάλητον καὶ ἀνάσθητον. Nam aliorum omnium] Regius: *aliud ἀνάλητον & ἀνάσθητον, id est hebetem & stupentem.* Rottend. *aliud Gr. 1. ebetem ac stupentem.* Prima quoque editio: *aliud ἀνάλητον καὶ ἀνάσθητον id est hebetem ac stupentem.* Dein uterque calamo exaratus: *nam sicuti aliorum omnium.* Quæ vox omnino desiderabatur.

A D

A. GELLII LIBRUM II.

Cap. 1. *Deque ejusdem viri patientia]* Si sic scripsit auctor, *ταπεινοσύνη*, ubi necesse non est. Scribe: *deque ejusdem viri parcimonia.* Temperantiam ejus in victu frugalitatemque intelligit. Justinus lib. 3. *Parcimoniam omnibus suasit, existimans laborem militia assidua frugalitatis consuetudine faciliorem fore.* Nofter 2, 23. *Parcimoniam & vitus atque cœnarum tenuitas.*

Firmamentum id quoque] Cum Regio, Rottend. Fulviano fac habeas: *corporis adfortuitas patientia vices firmandi, id quo*